

555
zagadek

o Karkonoszach

Waldemar Brygier
Anna Zygmą

Fotografie na okładce: Shutterstock
Fotografie autorów na skrzydełkach: Katarzyna Potocka-Brygier, Anna Zygmą
Projekt okładki: Jan Paluch
Adiustacja i korekta: Artur Figarski
Skład: Artur Figarski

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autorzy oraz wydawca dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autorzy oraz wydawca nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Redaktor prowadzący: Jacek Włodarczyk Book Marketing Research Sp. z o.o.

Helion S.A.
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel. 32 231 22 19; 32 230 98 63
e-mail: redakcja@bezdroza.pl
www: <http://bezdroza.pl> (księgarnia internetowa, katalog książek)

Drogi Czytelniku!
Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres
<http://bezdroza.pl/user/opinie/BE555Z>
Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

ISBN 978-83-283-7536-9

Wydanie I

Copyright © Waldemar Brygier, Anna Zygmą, 2022

Printed in Poland.

o Karkonoszach

Waldemar Brygier
Anna Zygmą

Kup książkę

Poleć książkę

BŁĘKITNY KRZYŻ – RATOWNICTWO W KARKONOSZACH

Trudno jest przeszacować pracę, jaką wykonują w górach ratownicy Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. Ich profesjonalizm i szybkość działania uratowały już wiele istnień ludzkich. Swe życie zawdzięczają im setki, jeśli nie tysiące turystów, których w górach zaskoczyły złe warunki lub wypadki, czy po prostu przecenili swoje możliwości.

1. Kiedy powstało zorganizowane ratownictwo w Karkonoszach?
2. W jakim dniu swoje święto obchodzą ratownicy górscy?
3. Kiedy obchodzony jest Dzień Horskiej Służby?
4. Gdzie swoją siedzibę mają karkonoscy ratownicy?
5. Z którego roku pochodzi pierwszy opis akcji ratunkowej w Karkonoszach?
6. Czy Grupa Karkonoska GOPR działa tylko w Karkonoszach?
7. Kto napisał tekst przyrzeczenia ratowników górskich?
8. Jaka jest symbolika odznaki ratownika górskiego?
9. Kto może zostać ratownikiem GOPR?
10. Czy w Karkonoszach służą psy w GOPR?
11. Gdzie w Karkonoszach schodzą lawiny?
12. Czy krawędzie Śnieżnych Kotłów są niebezpieczne?

Grupa Karkonoska GOPR w akcji

Krawędzie Śnieżnych Kotłów

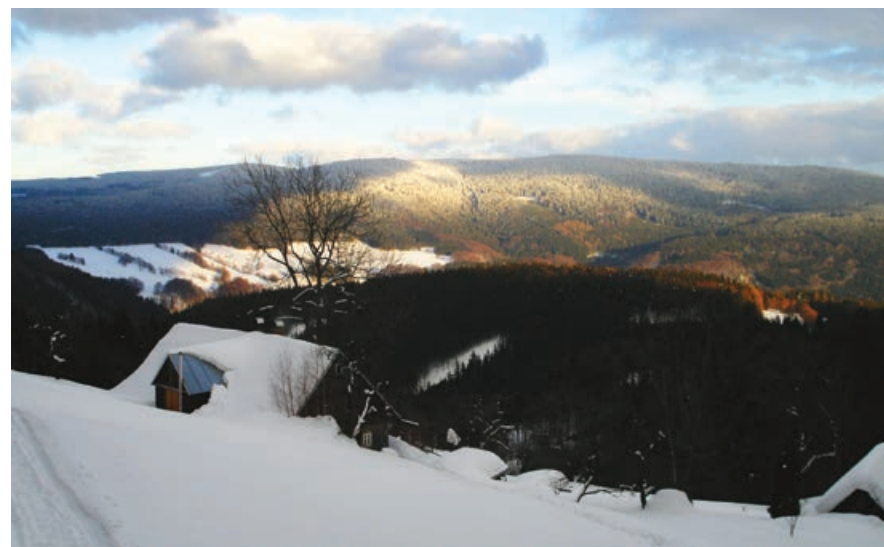

CO TO ZA SZCZYT, SKAŁA, MIEJSCE?

Karkonosze, podobnie jak każde pasmo górskie, posiadają miejsca rozpoznawalne przez niemal każdego turystę – wystarczą czasami dwa, trzy słowa opisu, by zlokalizować miejsce, o którym mowa. Mają też wiele niezwykle ciekawych miejsc, które są mniej znane, a na pewno warte poznania. Spróbujmy zatem odpowiedzieć sobie na pytania o te miejsca, zarówno bardziej, jak i mniej znane... Czy po kilku słowach je rozpoznacie?

1. W osadzie tej każdego roku witano i żegnano Słońce.
2. To najwyżej położony zamek w Polsce.
3. Najdalej na wschód wysunięta część Karkonoszy.
4. Nazywany jest leśnym zameczkiem, ale to... pomnik.
5. Wieża widokowa ze słupa kolei linowej.
6. Korony drzew są tutaj na wyciągnięcie ręki.
7. Najdłuższa w Europie Środkowej kolej linowa.
8. Kamień, który wędruje.
9. Zamek pokonany przez piorun.
10. Woda z tego źródła pomaga w sprawach sercowych.
11. Kaplicy tej patronuje św. Wawrzyniec.
12. Skała, która była zegarem.
13. Samochody jadą tutaj same pod górę.
14. Droga zbudowana z okazji jubileuszu 25-lecia RGV.
15. Miejsce sukcesów Adama Małysza.

Najdalej na wschód wysunięta część Karkonoszy

Najdłuższa kolej linowa Europy Środkowo-Wschodniej

OD PRZEŁĘCZY DO PRZEŁĘCZY – GEOGRAFIA KARKONOSZY

Karkonosze ciągną się na długości ponad 40 kilometrów, od Przełęczy Szklarskiej na zachodzie po Przełęcz Lubawską na wschodzie. Geograficznie nie należą do Sudetów i są ich najwyższym fragmentem. Górąca nad okolicą Śnieżka to przy okazji najwyższy szczyt naszych południowych sąsiadów – Republiki Czeskiej. Przyjrzyjmy się zatem bliżej Karkonoszom i poznamy ich geograficzne tajemnice i ciekawostki z nimi związane. Zastanawialiście się kiedyś, czy mamy więcej Karkonoszy niż Czesi, albo czy są większe od Tatr? Sami poczytajcie...

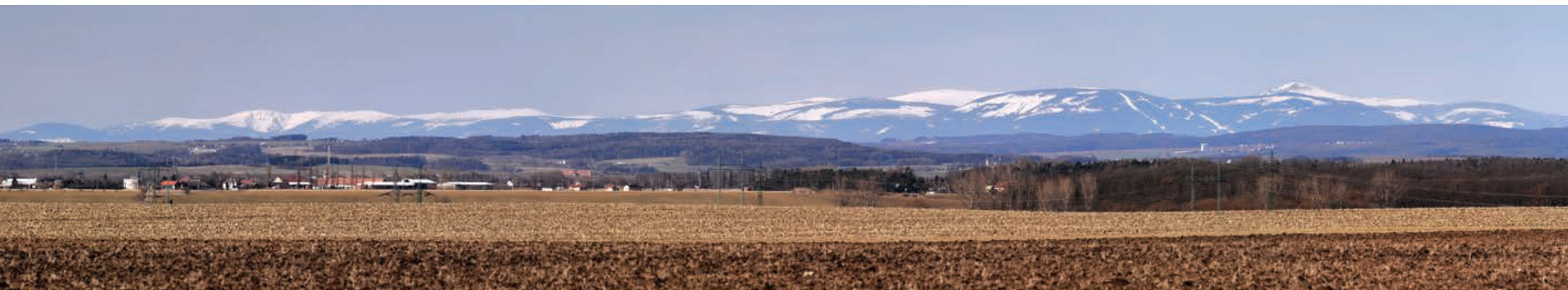
1. Pomiędzy jakimi przełęczami położone są Karkonosze?
2. Z jakimi pasmami górskimi graniczą Karkonosze?
3. Czy powierzchniowo Karkonosze są większe od Tatr?
4. Na jakie części dzielimy Karkonosze?
5. Kto ma więcej Karkonoszy? My czy Czesi?

Panorama Karkonoszy z Gór Kaczawskich

6. Które miejsce pod względem wysokości wśród górskich szczytów zajmuje dominująca nad Szklarską Porębą Szrenica?
7. Czy Karkonosze są najwyższymi górami w Europie Środkowej?
8. Co to są Wysokie Sudety?
9. Ile właściwie wysokości mierzy sobie Śnieżka?
10. Czy w Karkonoszach mamy więcej niż 100 tysięczników?

Panorama Karkonoszy od południa

ZABYTKI KARKONOSZY

Nieodzownym elementem dziedzictwa kulturowego człowieka i świadectwem jego działalności zachowanym do dziś w górskim krajobrazie Karkonoszy są zabytki. Patrząc na mapę regionu zauważymy jednak, że zdecydowanie większą jej część zajmują góry, a co za tym idzie obszar dedykowany przyrodzie, z całym bogactwem flory i fauny. Niezaprzeczalny jest fakt, że rzeczywiście na tym obszarze zabytków jest stosunkowo niewiele, ale nie oznacza to, że nie ma ich wcale. W podgórskich miejscowościach, małych wsiach czy na wzgórzach mamy możliwość obcowania z obiektami, dla których najbardziej zasadnym mogłoby być stworzenie kategorii zabytkowego „NAJ”. To właśnie w Karkonoszach zobaczymy bowiem najstarszy drewniany i najwyższy położony zabytek w Polsce, czy jeden z najciekawszych zespołów aż 11 zabytkowych obiektów w Sudetach Zachodnich, które w przyszłości mogą zostać wpisane na Listę światowego dziedzictwa UNESCO. Tym „zabytkowym gwiazdom” towarzyszy grono obiektów o mniejszej sławie, ale za to o unikatowym charakterze w skali regionu.

1. Gdzie możemy zobaczyć najstarszy drewniany zabytek w Karkonoszach?
2. Jakie obiekty znajdujące się na terenie Sudetów Zachodnich mają szansę dostać się na Listę światowego dziedzictwa UNESCO?
3. Jakie miejsce w polskich Karkonoszach określane jest mianem Panteonu Karkonoszy?
4. Jaki zabytek znajduje się na Kaplicznym Wzgórzu w Kowarach?
5. Jakie miejscowości położone na terenie Sudetów Zachodnich znalazły się na „Liście Günthera Grundmanna”?
6. Jaki zabytek sakralny jest najwyższy położony w polskich Karkonoszach?
7. Jaki obiekt w Karkonoszach nawiązuje do architektury tyrolskiego baroku?
8. Jaki jest najmłodszy zabytek w polskiej części Karkonoszy?
9. Jaki jest najwyższy położony obiekt sakralny po czeskiej stronie Karkonoszy?
10. Jakie są najstarsze budynki w czeskich Karkonoszach?
11. Jaki zabytek zobaczymy na wzgórzu Straconka?

Najstarszy drewniany zabytek w Karkonoszach

Miniatura budynku w stylu tyrolskiego baroku w Parku Miniatur Zabytków Dolnego Śląska w Kowarach

SPIS TREŚCI

PYTANIA

1. BŁĘKITNY KRZYŻ – RATOWNICTWO W KARKONOSZACH	6
2. TO ZA SZCZYT, SKAŁA, MIEJSCE?	8
3. COŚ DLA PODNIEBIENIA – KARKONOSKA KUCHNIA	10
4. CZY NA SZCZYT PROWADZI SZLAK TURYSTYCZNY?	12
5. FAUNA KARKONOSZY	14
6. FLORA KARKONOSZY	16
7. GRANICE W KARKONOSZACH	18
8. HERBY NA TURYSTYCZNYM SZLAKU	20
9. JAK TO DRZEWIEJ BYWAŁO? – POCZĄTKI KARKONOSKIEJ TURYSTYKI	21
10. KARKONOSKIE CHAŁUPY, MUROWANE, DREWNIANE	22
11. KARKONOSKIE KOSZMARKI	24
12. KARKONOSKIE KRZYŻE, POMNIKI I KAPLICE	26
13. KARKONOSKIE MUZEA I GALERIE	28
14. KARKONOSKIE SCHRONISKA I HOTELE	30
15. KARKONOSKIE SKARBY – MINERAŁY	32
16. KARKONOSKIE STAWY I JEZIORA	34
17. KARKONOSKIE SZLAKI I ICH ZNAKOWANIE	36
18. KARKONOSKIE TAJEMNICE – ŚWIAT LEGEND I DZIWÓW	37
19. KARKONOSKIE ZIELARSTWO	38
20. KARKONOSZE NA POCZTÓWKACH I FOTOGRAFII	40
21. KLIMAT W KARKONOSZACH – POGODA ZMIENNĄ JEST	42
22. KOBIETY W KARKONOSZACH	43
23. KOLEJĄ W KARKONOSZE	44
24. KTÓRY TO SZCZYT – ZAGADKI FOTO	45

25. MALARSTWO W KARKONOSZACH	54
26. NAJWYŻSZE Z NAJWYŻSZYCH – KARKONOSKIE SZCZYT	56
27. OCHRONA PRZYRODY – KARKONOSKIE PARKI NARODOWE	57
28. OD PRZEŁĘCZY DO PRZEŁĘCZY – GEOGRAFIA KARKONOSZY	58
29. OSTAŃCE – PRZEDZIWNIE FORMY W SKAŁACH ZAKŁĘTE	60
30. PODKARKONOSKIE CUDEŃKA: ZAMKI, PAŁACE I INNE PERŁY	62
31. POPŁYŃMY DO MORZA BAŁTYCKIEGO – KARKONOSKA HYDROLOGIA I	64
32. POPŁYŃMY DO MORZA PÓŁNOCNEGO – KARKONOSKA HYDROLOGIA II	65
33. W GÓRY, W GÓRY MIŁY BRACIE – PRZEWODNICY I TRAGARZE	66
34. ZNANE POSTACIE W KARKONOSZACH	68
35. U PODNÓŻA KARKONOSZY	70
36. W PODZIEMNYM ŚWIECIE KARKONOSZY	72
37. WALOŃCZYCY – ŚREDNIOWIECZNI POSZUKIWACZE SKARBÓW	74
38. WOJENNE DZIEJE KARKONOSZY	75
39. Z HUKIEM WODY – WODOSPADY	76
40. ZABYTKI KARKONOSZY	78
41. ZABYTKOWY DETAL NA SZLAKU	80
42. ZAGADKI FOTO – OBIEKTY, CZ. 1	82
43. ZAGADKI FOTO – CZĘŚĆ 2	90
44. ZAWIŁOŚCI KARKONOSKIEGO NAZEWNICTWA	95
45. ZE SKAŁ ZBUDOWANE – GEOLOGIA KARKONOSZY	96
46. ZIMOWE KARKONOSZE NA SPORTOWO	97

ODPOWIEDZI

1. BŁĘKITNY KRZYŻ – RATOWNICTWO W KARKONOSZACH	100
2. CO TO ZA SZCZYT, SKAŁA, MIEJSCE?	105
3. COŚ DLA PODNIEBIENIA – KARKONOSKA KUCHNIA	109
4. CZY NA SZCZYT PROWADZI SZLAK TURYSTYCZNY?	113

5. FAUNA KARKONOSZY.....	116
6. FLORA KARKONOSZY	121
7. GRANICE W KARKONOSZACH	128
8. HERBY NA TURYSTYCZNYM SZLAKU	133
9. JAK TO DRZEWIEJ BYWAŁO? – POCZĄTKI KARKONOSKIEJ TURYSTYKI ..	137
10. KARKONOSKIE CHAŁUPY, MUROWANE, DREWNIANE.....	142
11. KARKONOSKIE KOSZMARKI	148
12. KARKONOSKIE KRZYŻE, POMNIKI I KAPLICE	151
13. KARKONOSKIE MUZEA I GALERIE	157
14. KARKONOSKIE SCHRONISKA I HOTELE	162
15. KARKONOSKIE SKARBY – MINERAŁY.....	168
16. KARKONOSKIE STAWY I JEZIORA	172
17. KARKONOSKIE SZLAKI I ICH ZNAKOWANIE	176
18. KARKONOSKIE TAJEMNICE – ŚWIAT LEGEND I DZIWÓW.....	180
19. KARKONOSKIE ZIELARSTWO.....	187
20. KARKONOSZE NA POCZTÓWKACH I FOTOGRAFII	191
21. POGODA ZMIENNĄ JEST – KLIMAT W KARKONOSZACH.....	195
22. KOBIETY W KARKONOSZACH	199
23. KOLEJĄ W KARKONOSZE	203
24. KTÓRY TO SZCZYT – ZAGADKI FOTO.....	206
25. MALARSTWO W KARKONOSZACH.....	207
26. NAJWYŻSZE Z NAJWYŻSZYCH – KARKONOSKIE SZCZYT.....	213
27. OCHRONA PRZYRODY – KARKONOSKIE PARKI NARODOWE	217
28. OD PRZEŁĘCZY DO PRZEŁĘCZY – GEOGRAFIA KARKONOSZY.....	220
29. OSTAŃCE – PRZEDZIWNIE FORMY W SKAŁACH ZAKŁĘTE.....	224
30. PODKARKONOSKIE CUDEŃKA: ZAMKI, PAŁACE I INNE PERŁKI.....	228
31. POPŁYŃMY DO MORZA BAŁTYCKIEGO – KARKONOSKA HYDROLOGIA I ..	236
32. POPŁYŃMY DO MORZA PÓŁNOCNEGO – KARKONOSKA HYDROLOGIA II ..	239

33. W GÓRY, W GÓRY MIŁY BRACIE – PRZEWODNICY I TRAGARZE.....	243
34. ZNANE POSTACIE W KARKONOSZACH.....	247
35. U PODNÓŻA KARKONOSZY	250
36. W PODZIEMNYM ŚWIECIE KARKONOSZY	254
37. WALOŃCZYCY – ŚREDNIOWIECZNI POSZUKIWACZE SKARBÓW	257
38. WOJENNE DZIEJE KARKONOSZY	261
39. Z HUKIEM WODY – WODOSPADY	265
40. ZABYTKI KARKONOSZY	269
41. ZABYTKOWY DETAL NA SZLAKU.....	273
42. ZAGADKI FOTO – OBIEKTY, CZ. 1	278
43. ZAGADKI FOTO – CZĘŚĆ 2	279
44. ZAWIŁOŚCI KARKONOSKIEGO NAZEWNICTWA	280
45. ZE SKAŁ ZBUDOWANE – GEOLOGIA KARKONOSZY	286
46. ZIMOWE KARKONOSZE NA SPORTOWO	293
WYBRANA BIBLIOGRAFIA PUBLIKACJI O KARKONOSZACH	297
ŹRÓDŁA ILUSTRACJI.....	299

Kup książkę

Poleć książkę

Oceń książkę

Księgarnia
internetowa

Lubię to!
Nasza społeczność

PROGRAM PARTNERSKI

— GRUPY HELION —

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA
Helion

Karkonosze, Riesengebirge, Góry Olbrzymie albo Góry Olbrzymów, bo tak je kiedyś nazywano, od zawsze budziły respekt i przyciągały tajemniczością i dzikością, a ich sława sięgała daleko poza region sudecki. Porośnięte gęstym lasem, mroczne i niedostępne, zamieszkane przez dzikie zwierzęta i demony, były uważane za królestwo legendarnego Ducha Gór. Dziś stanowią jedną z największych atrakcji turystycznych Sudetów, a górująca nad nimi Śnieżka z roku na rok bije rekordy popularności wśród najczęściej odwiedzanych miejsc na mapie Dolnego Śląska.

Miłośnicy Karkonoszy doskonale zdają sobie sprawę z tego, że nie sposób zebrać całej nagromadzonej przez wieki wiedzy o tych górach. *555 zagadek o Karkonoszach* to małe kompendium tego, co warto o nich wiedzieć. Wszystko, co w nich najciekawsze, unikatowe, osobliwe, a przede wszystkim zagadkowe, znalazło się w tej książce.

Autorzy starają się w przystępny i rzeczowy sposób ukazać esencję tych gór. Warto udać się z Anią i Waldkiem w „zagadkową podróż”, na spotkanie z ludźmi, krajobrazami, przyrodą i dziedzictwem Karkonoszy.

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900

0 601 339900

Bezdroża

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane:
• <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
• <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ebook dostępny na:

ebookpoint

ISBN 978-83-283-7536-9

Cena 59,90 zł